

Studiedag 'Interculturele kunst- en cultuurbemiddeling' 13/12/2007 – De Kriekelaar

Verslag praktijkverhaal Muhka & Moussem (workshop met vertoon van een DVD)

Feest in het Muhka – Zonder Titel

Talrijke prospecties, ideeën, discussie en overlegmomenten met Moussem vzw en Muhka, die sinds 2005 plaatsvonden, mondden in het voorjaar van 2007 uit in het project ZONDER TITEL. Het Muhka kreeg de kans om zichzelf door te lichten. Het kernpubliek van Moussem werd de referentie om te onderzoeken of het museum in de toekomst niet een stukje anders kan gaan functioneren. De Moussemers zien het museum vooral als een ontmoetingsplaats waarbij de kunstwerken een gesprekspunt kunnen vormen voor mensen met verschillende achtergronden. Moussem is een nomadisch kunstencentrum dat bewust kiest geen eigen huis te bezitten, maar inbreekt in cultuurhuizen en hun aanbod of collecties, onder de slogan: 'Antwaarpen is oak van ons!' Die doelstelling kreeg gehoor bij het Muhka, dat een kritisch huis wil zijn en een antwoord wil bieden op allerlei vormen van populisme, via internationale kunst met aandacht voor reflectie en ontmoeting.

Het project ZONDER TITEL wilde ontsnappen aan de klassieke invulling van zowel tentoonstelling als festival: een podiumfestival en een beeldend kunstpresentatie vloeide hier ineen. De Muhka-ruimtes werden van louter tentoonstellingsruimte ook ontmoetingsplekken.

Moussem werd, bij wijze van spreken, twee maanden lang 'hoofdaandeelhouder' van het museum. Een achttal vrijwilligers van de Moussem Club, tussen 24 en 35 jaar, engageerden zich een jaar lang, onder begeleiding van Muhka-medewerkers en beeldend kunstenaar Charif Benhelima, om na te denken over de mogelijkheden van de museumcollectie en wat deze voor hen kan betekenen. De eerste ontmoeting met de vrijwilligers vond plaats tijdens een museumontbijt op zondag. Na een informele kennismaking volgde een wandeling doorheen de collectie. Uit meer dan 700 kunstwerken selecteerden de vrijwilligers een boeiende collectiepresentatie met eigen persoonlijke invalshoeken. De vrijwilligers van Moussem Club, met name *Layela Chamman, Farid Darmach, Eva Maghari, Farida Johri, Bouchra Lechkar, Belgiz Polat, Hafida Raoui & Miriam Raoui*, zes vrouwen van Marokkaanse afkomst, één Filippijnse en een Turkse man, vertelden in videogetuigenissen over hun favoriete kunstwerk en hun persoonlijke, emotionele waarden die ze hieraan hechtten. Hun keuze vertelt niet één groot verhaal, maar veel kleine, waarbinnen verschillende interpretaties mogelijk zijn. Realiteit versus illusie, vrouwelijk versus mannelijk, kwetsbaarheid en vragen rond identiteit. Minimalistisch werk en naakt kon op weinig appreciatie rekenen onder de vrijwilligers. Vooral visueel sterk werk, met een maatschappelijk verhaal kreeg een grote waardering. Farid koos, vanuit zijn fascinatie voor techniek, een aluminium kunstwerk met een verwijzing naar windmolens, een kunstwerk met gasflessen en betonmolen. Het werk refereert naar zijn job bij Atlas Copco. De vrouwen waardeerden meer het maatschappelijk engagement van de kunstenaars.

De vrijwilligers profileerden zich als een groep jonge leken, met interesse voor kunst, zonder daarbij te vertrekken vanuit hun allochtone afkomst. Het persoonlijk contact met kunstenaars

bleek erg belangrijk. Hiervoor werd zelfs een reisje ondernomen naar Marokko om er plaatselijke kunstenaars te bezoeken.

Onder het motto 'beelden zeggen meer dan woorden' werden portretten, die het dagelijkse leven en habitat van de vrijwilligers visualiseerden, tentoongesteld. Van tandarts, vertegenwoordigster, schminkster tot Atlas Copco. Videoboodschappen van de vrijwilligers gaven de collectiepresentatie een persoonlijk tintje. Het gebruik van hoofdtelefoons om de videoboodschappen te kunnen beluisteren, gaven de bezoekers een intiem gevoel. Na de tentoonstelling konden bezoekers tot rust komen in de ontmoetingsruimte die speciaal voor deze gelegenheid knus was ingericht met kussens en een hemel.

De meeste bezoekers van de tentoonstelling 'Zonder Titel' behoorden tot het vaste publiek van het Muhka, aangevuld met familie en vrienden van de vrijwilligers van Mousseclub. De vrijwilligers zijn ondertussen ambassadeurs van het Muhka geworden. Worden de drempels van het museum verlaagd door de collectie te laten samenstellen door allochtone vrijwilligers? Heeft het project 'Zonder Titel' sporen nagelaten? Allicht wel, hoewel de betrokkenheid van vrijwilligers snel daalt na afloop van het project. Eén ding staat vast: de Muhka medewerkers hebben een andere visie op hun collectie gekregen door de bril van de Mousseclubers. Zelf omschrijft één van de vrijwilligers hun bijdrage in dit project als volgt:

"We zijn een groep van jonge mensen die regelmatig samen komen om gedachten en ervaringen over cultuur te delen en uit te wisselen. Tot nu toe hebben we als Mousseclub vooral deelgenomen aan de festivaldagen. Dit is de eerste keer dat we aan een langdurig project meewerken. Voor dit project heeft Mousseclub het risico genomen om vreemd te gaan met één van de moeilijkste disciplines, namelijk hedendaagse beeldende kunst. Dit in samenwerking met het Marrakechkleurige MuHKA. We schrijven met zijn allen een verhaal; happy end verzekerd. Mousseclub-MuHKA is mijn kennismaking met hedendaagse kunst, met leuke herinneringen en 2 nieuwe vriendinnen. Ik ben blij dat ik het heb mogen meemaken! Zeker herhalen!" (Belgiz)